

NORGES HØYESTERETT

Den 11. september 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med justitiarius Øie og dommerne Møse og Arntzen i

HR-2019-1719-U, (sak nr. 19-119477STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Simon Ladderud Stende)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke fra domfelte over lagmannsrettens dom i en sak om kroppskrenkelse, jf. straffeloven § 271. Spørsmålet er om anken skal tillates fremmet, jf. straffeprosessloven § 323.
- (2) A, født 00.00.1962, som er lærer på en barneskole, er tiltalt for vold mot en ti år gammel skoleelev, jf. straffeloven § 271.
- (3) Glåmdal tingrett avsa 17. desember 2018 dom med slik domsslutning:

«A, født 00.00.1962, dømmes for overtredelse av straffeloven § 271 første ledd til en bot stor 6000 – sekstusen – kroner subsidiært fengsel i 15 dager hvis boten ikke betales.

Varetekt ved eventuell soning kommer til fradrag med 3 – tre – dager jf. straffeloven 2005 § 83.

Saksomkostninger ilegges ikke.»
- (4) A anket dommen til lagmannsretten.
- (5) Ved Eidsivating lagmannsretts beslutning 22. januar 2019 ble anken henvist til ankeforhandling, jf. straffeprosessloven § 321 første ledd.
- (6) Eidsivating lagmannsrett avsa 27. juni 2019 dom med slik domsslutning:

«A, født 00.00.1962, dømmes for overtredelse av straffeloven § 271 første ledd til en bot stor kr 10 000 – titusen – subsidiært fengsel i 20 – tyve – dager. Til fradrag i den subsidiære straffen kommer 3 – tre – dager for utholdt varetekt.»

- (7) A har anket dommen til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen under skyldspørsmålet og saksbehandlingen. Han anfører i korte trekk:
- (8) Forholdet rammes ikke av straffeloven § 271. En lærer må kunne holde en elev i armen og ved behov bruke et fast grep for å gjenoppta kontrollen i en situasjon som her. Det var fare for materielle skader og personskader. Etter at domfelte avverget faren, fortsatte eleven med frekkheter. Hvis lagmannsrettens dom blir stående, vil en lærer i realiteten ikke kunne ta en elev rundt armen uten å bli straffet. Det er et spørsmål om maktbruken her heller burde vært håndtert etter reglene i opplæringsloven og arbeidsmiljøloven. Subsidiært anføres at lagmannsrettens domsgrunner er mangelfulle.
- (9) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle. Det anføres i korte trekk at lagmannsrettens lovanvendelse er korrekt, at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil, og at anken ikke bør tillates fremmet.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (11) Anken kan ikke fremmes uten samtykke fra ankeutvalget. Utvalget kan bare gi samtykke når en anke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd første og andre punktum.
- (12) A, som er lærer på en barneskole, er domfelt for vold overfor en ti år gammel skoleelev, jf. straffeloven § 271 om kroppskrenkelse. Tiltalen lyder:
- «Fredag 23. mars 2018 før kl. 13.00 på X skole i Y, kløp han B f. 00.00.2008 elev ved skolen, i armen og holdt ham hardt i armen samtidig som han dro han med seg inn i skolebygningen. B hadde blåmerke på armen etter hendelsen.»**
- (13) Lagmannsretten fant at tiltalte hadde handlet som beskrevet i tiltalen.
- (14) Tiltalte forklarte for lagmannsretten at grepet varte i 30 til 40 sekunder, og at han «brukte en styrke på 4–5» på en skala fra 1–10. Lagmannsretten fant det imidlertid bevist at tiltalte brukte større kraft enn hva han selv forklarte, og at grepet voldte sterk smerte.
- (15) Hendelsen skjedde i et friminutt på skolen mens tiltalte hadde inspeksjon. Det oppsto en
- «uønsket situasjon fordi fornærmede og tre andre elever klatret/hang i nettet på et fotballmål i skolegården. Tiltalte grep inn og ba barna komme ned fra målet. Han tok deretter med seg B inn på skolen for å irettesette ham.»**
- (16) I Ot.prp. nr. 22 (2008–2009) side 427, i spesialmotivene til straffeloven § 271, omtales vold mot barn særskilt:
- «Typiske eksempler på vold er å slå, sparke og skalle. Også maktanvendelse i form av kroppslig avstraffelse av barn, ved for eksempel klaps eller knips, er å anse som kroppskrenkelse, jf. til illustrasjon Rt-2005-1567. Det vises til punkt 6.3.4.2 for departementets omtale av denne avgjørelsen. Det er ingen tvil om at barn nyter det samme vern mot fysisk integritetskrenkelse som voksne, hvilket betyr at all form for fysisk maktanvendelse som har karakter av avstraffelse omfattes av gjerningsbeskrivelsen. Straffansvaret må i utgangspunktet avgrenses i overensstemmelse med forbudet i barneloven § 30 tredje ledd om å utsette barn for vold. Straffansvaret for kroppskrenkelse må imidlertid avgrenses mot maktanvendelse i beskyttelses- eller omsorgsøyemed. Med dette siktes det til**

for eksempel å bestemt føre barnets hånd bort fra et brennende lys eller å bære et motvillig barn med seg ut av et butikklokale. Det må være klart at man i tilfeller som disse ikke har å gjøre med en kroppskrenkelse det settes straff for i § 271. Det må altså skilles mellom handlinger som består i å gripe inn og verne eller beskytte barnet eller andre personer eller gjenstander, og handlinger som har karakter av umiddelbar eller etterfølgende fysisk avstraffelse av barnet.»

- (17) Lagmannsretten fant det bevist at den uønskede hendelsen var over da tiltalte tok tak i fornærmedes arm. Det heter nærmere om dette i dommen:
- «I den grad det hadde vært fare for skade på barna og/eller fotballmålet, var dette avverget ved at barna hadde gått ned fra målet. Tiltaltes grep bar etter dette klart preg av en avstraffelse som fremsto som unødvendig. Tiltalte uttalte for øvrig selv at han forsto at dette var ydmykende for B. Uansett om det var behov for å irettesette B for det tiltalte mente var frekk oppførsel fra ham, var det ikke lenger saklig grunn til å ta ham i armen.»
- (18) Utvalget viser særlig til at lagmannsretten fant at grepet hadde et klart preg av avstraffelse, og at maktanvendelsen var unødvendig. Det var på denne bakgrunnen ikke noen feil ved lagmannsrettens rettsanvendelse når den domfelte for kroppskrenkelse.
- (19) Utvalget kan heller ikke se at det er noe å utsette på lagmannsrettens domsgrunner. Det fremgår tilstrekkelig klart hva domfellelsen bygger på, og det er ingen sentrale punkter i bevisvurderingen som står uforklart.
- (20) Utvalget finner på denne bakgrunn enstemmig at det ikke er tilstrekkelig grunn til at anken blir fremmet for Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323. Anken tillates derfor ikke fremmet.

S L U T N I N G

Anken tillates ikke fremmet.

Erik Møse
(sign.)

Toril Marie Øie
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)